

ازدواج

پرسش : بهترین سنّ ازدواج برای افراد مؤمن هم دختر و هم پسر طبق تحقیقات چه سنینی است ؟ توضیح دهید.
نمابه: ازدواج، **دختر**، **پسر**، **سن**، **همسر**
پاسخ:

فهرست مندرجات

- ۱- مقدمه
- ۲- شرایط لازم برای رسیدن به سنّ ازدواج
 - ۲.۱- ۱. رشد جسمانی
 - ۲.۲- ۲. رشد عقلی
 - ۲.۳- ۳. رشد عاطفی
 - ۲.۴- ۴. رشد اجتماعی
 - ۲.۵- ۵. رشد اخلاقی
- ۳- نتیجه
- ۴- ملاک ازدواج در قرآن و سنت
 - ۴.۱- اسلام و ایمان
 - ۴.۱.۱- حرمت ازدواج با مشرکان
 - ۴.۱.۲- معنای کفو
 - ۴.۲- هم سنخ بودن در باکدامنی
 - ۴.۳- تواضع، توبه، اطاعت خدا
 - ۴.۴- ایمان و عمل صالح
 - ۴.۵- تقوا
- ۵- همسر خوب در روایت
- ۶- معرفی منابع بیشتر
- ۷- پانویس
- ۸- منبع
- ۹- منبع

مقدمه

ازدواج برای دختر و پسر امری است غریزی و فطری. هر زمان این **غریزه** و **فطرت** و رشد سنی و عقلی و اجتماعی بیدار شود و دختر و پسر نیاز به ازدواج در درونشان بیدار شود؛ این زمان زمان ازدواج آن شخص می باشد. این نیاز به ازدواج اکثراً بعد از سنّ **بلوغ** شرعی دختر و پسر می باشد. اما زمان **ظهور** این نیاز در افراد متفاوت می باشد. اگر جوانی به «**بلوغ جسمی**» و «**بلوغ عقلی**» رسیده باشد آماده ازدواج می باشد. در افراد **مؤمن** و باهوش این بلوغ جسمی و عقلی زودتر حاصل می شود. پس سنّ ازدواج چیزی است نسبی که در افراد مختلف، جوامع مختلف متفاوت می باشد. ما در اینجا شرایطی را که یک شخص را به سنّ ازدواج می رساند مطرح می کنیم؛ که این شرایط باید در هر **دختر** و پسری باشد تا یک ازدواج موفق داشته باشد. همچنین باید گفت که تعیین کردن **سن** برای ازدواج و یک نسخه پیچیدن برای همه افراد امری است اشتباه چون هر کسی در سنّی خاص این شرایط را دارا می باشد.

شرایط لازم برای رسیدن به سنّ ازدواج

← ۱. رشد جسمانی

دختر و پس باید از لحاظ جسمی به **بلوغ** برسند. یعنی دختر و **پسر** توانایی جنسی داشته باشند. تحقیقات نشان می دهد **دختران** در سن ۱۳ تا ۱۴ سالگی اکثراً بلوغ جنسی پیدا می کنند و تمام دختران تا سنّ ۱۷ سالگی بالغ می شوند. و در پسران نیز از سنّ ۱۴ الی ۱۷ سالگی تماماً بلوغ جنسی پیدا می کنند. اولین شرط برای ازدواج همین بلوغ جنسی است که عموماً در دختران در ۱۵ سالگی و در **پسران** در ۱۶ سالگی حاصل می شود. منظور از بلوغ جنسی این است که اندامهای جنسی دختر و پسر آمادگی مسائل **زناشویی** داشته باشند.

[1] . سن ازدواج دختران، زهره رحبیان، و... ناشر سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰، ص ۱۶۵.

به عبارت دیگر بلوغ جنسی عبارتست از خواسته های فیزیولوژیکی و غریزی یک فرد و ازدواج جوابی است به خواسته ها و هر چه بین این دو سؤال و جواب فاصله بیشتر باشد عقده های روانی بیشتر است.

[2] . ازدواج مکتب انسان سازی، شهید دکتر سید رضا پاک نژاد، انتشارات اخلاق، چاپ سوم، ۱۳۷۹، صفحه ۱۰۳.

← ۲. رشد عقلی

به یقین زمانی که فردی رشد فکری لازم جهت انتخاب همسر را نیافته است، نمی تواند اقدام به تصمیم برای ازدواج خود بنماید و چه بسا قدرت تشخیص **مصلحت** یا مفسده در ازدواج با فرد مورد نظر را ندارد.

[3] . سن ازدواج دختران، زهره رحبیان، و... ناشر سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰، ص ۱۶۶.

رشد فکری پس از بلوغ جسمانی رو به تکامل می رود. پس از بحران های **بلوغ**، فرد استعدادها، تواناییها و امکانات محیطی خود را بهتر می شناسد و نسبت به شخصیت خود بیشتر آگاهی می یابد. در نتیجه تصمیماتش بیشتر از عقل نشأت می گیرد تا احساسات.

[4] . جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۴.

← ۳. رشد عاطفی

رشد عاطفی و احساسی از شرایط لازم برای ازدواج است و دارای **محاسن** و مزایای زیادی است. از جمله اینکه **قدرت** محرکه انسان است، عامل **انصال** و پیوستگی و تلطیف انسانها و جوامع است، از مهمترین عوامل موفقیت در زندگی **زناشویی** است. فرد برخوردار از رشد

عاطفی، مهار احساسات منفی و مثبت خود را در دست دارد. او در ابراز **خشم** و **تیرس**، گریه و شادی، محبت و غیره در محدوده مورد قبول جامعه عمل می کند، نه همانند یک کودک. رشد عاطفی نیز مانند رشد عقلی به **سین** تقویمی نیست، بلکه به **میزان** یادگیری، تجارب فرد و از همه مهمتر تعامل عاطفی **کودک** با **والدین** و دیگر بزرگسالان آموخته می شود.

[5] . جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۵.

۴

← ۴. رشد اجتماعی

رشد اجتماعی رابطه نزدیکی با رشد عقلی و رشد عاطفی دارد. انسان دارای چهار دنیای اجتماعی است: **خانواده**، **مدرسه**، **شغل** و **دوستان** که فرد را باید از نظر اجتماعی در آنها مورد ارزیابی و بررسی قرار داد. فردی که از رشد اجتماعی برخوردار است روابط اجتماعی (از جمله رابطه بین **زن** و **شوهر**) را بهتر درک می کند، به دیگران احترام می گذارد، حقوق دیگران را محترم می شمارد، نقش، وظایف و مسئولیتهای مربوط به خویش را به نحو احسن انجام می دهد.

[6] . جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۶.

← ۵. رشد اخلاقی

روابط زناشویی همانند هر **ارتباط** اجتماعی دیگر بین انسانها با در نظر گرفتن ارزشهای اخلاقی و معنوی زن و مرد است که منجر به **سعادت** و معنویت زندگی آنان می گردد. بسیاری از امور و مسائل زندگی زناشویی در چهارچوب **اخلاق** و فضایل اخلاقی قابل حل است و هر اندازه **زن** و **شوهر** متخلق به اخلاق و رفتار پسندیده مانند **صداقت** و **گذشت**، **درستی** و **فداکاری** و... باشند زندگی شان از **سلامت** و **آرامش** بیشتری برخوردار خواهد بود.

[7] . جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۷.

نتیجه

اگر دختر و پسر این شرایط را دارا بودند می توانند ازدواج نمایند. البته باید دانست مناطق، محیطها، **جامعه** ها، نسلها، نژادها، قبیله ها، خانواده ها و افراد (تفاوتهای فردی)، در این زمینه یکسان نیستند، بلکه تفاوتهایی با هم دارند، مثلاً در سرزمینهای «گرمسیر» **بلوغ** جنسی زودتر فرا می رسد تا مناطق «سردسیر»؛ و در محیطهای باز و شلوغ که برخورد زن و مرد و دختر و پسر بیشتر است، و در محیطهای غیرمذهبی و بی بند و بار که مسائل **محرم** و **نامحرم** و **حجاب** و **عفت** کمتر رعایت می شود، **بلوغ** جنسی زودتر فرا می رسد تا در محیطهای مذهبی و پاک و با عفت و پایبند به **فوانین** شرعی؛ و در خانواده های غیرمؤدب و بی فرهنگ که رعایت حفظ مسائل جنسی را نمی کنند و احیاناً بچه ها شاهد مسائل جنسی (کلامی و غیرکلامی) **پدر** و **مادر** خود هستند، **بلوغ** جنسی زودتر فرا می رسد تا خانواده هایی که این مسائل را رعایت می کنند. کمیت و **کیفیت** خوراک و **غذا** نیز در این موضوع تأثیر دارد؛ آنهایی که غذای بیشتر و قوی تر می خورند، بلوغ جنسی شان سریعتر است. آنچه که آمار و تحقیقات نشان می دهد، حاکی از آن است که بهترین **سین** ازدواج برای پسران ۱۹ سال و برای دختران ۱۶ سال می باشد. البته این **سین** متوسط است ممکن است پسر یا دختری زودتر از این نیاز به **همسر** داشته باشد، که باید اقدام شود.

[8] . جوانان و انتخاب همسر، علی اکبر مظاهری، انتشارات پاساریان، چاپ ۲۲، ۱۳۸۲، صفحه ۲۸.

در مسأله ازدواج نباید بیشتر به مسائل اقتصادی توجه کرد و ازدواج را به تأخیر انداخت که اگر به تأخیر بیفتد باید شاهد **فساد** و **فحشاء** در **جامعه** بود. جوان اگر هنگام ازدواج نتواند ازدواج نماید تحت فشارهای جنسی و روانی از راههای غیرصحیح خود را ارضاء خواهد کرد. تحقیقات نشان می دهد که اگر جوانان خوب **آموزش** ببینند هم زندگی **لذت** بخشی بعد از ازدواج خواهند داشت و هم **فرزندان** کسانی که در سنین گفته شده ازدواج کنند سالم تر و باهوش تر خواهند بود و در آینده با فاصله سنی کم ارتباط بهتری با **فرزندان** خود خواهند داشت.

ملاک ازدواج در قرآن و سنت

در ازدواج، افراد دارای سلیقه های مختلفی هستند و هر شخصی برای خود ملاک هایی در نظر می گیرد، اما از نظر قرآن و سنت این موارد ملاک فرار گرفته است:

← اسلام و ایمان

یکی از شرایط انتخاب همسر که در واقع شریک زندگی است، **اسلام** او و بُعد مذهبی عقیدتی فرد می باشد زن و مرد می بایست در این امر **هم فکر** و **هم عقیده** باشند و اگر یکی از آنها **مشرك** باشد، **عقد** و ازدواج آن ها باطل خواهد بود. قرآن کریم، صراحتاً این مطلب را بیان می کند و می فرماید مرد **مسلمان** هرگز حق ندارد با زن مشرك ازدواج کند، همینطور از ازدواج زنان مسلمان با مردان **کافر** منع کرده است و این نکته را یادآوری کرده است که ازدواج مردان مسلمان با **کنیزان** مسلمان بهتر است از ازدواج با زنان آزاده مشرك و همین طور ازدواج زنان مسلمان با **پردگان** مسلمان بهتر است از ازدواج با مردان مشرك است: «و لا تُنكحُوا الْمُشْرِكَاتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَ وَّ لِأُمَّةٍ مُّؤْمِنَةٍ حَتَّىٰ لَوْ أَعَجَبْتُمْ وَّ لَوْ أَعَجَبْتُمْ وَّ لَوْ أَعَجَبْتُمْ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا وَّ لَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّنْ مُّشْرِكٍ وَّ لَوْ أَعَجَبْتُمْ» [نساء/بقره/سوره ۲، آیه ۲۲۱].

با زنان مشرك ازدواج نکنید، تا این که **ایمان** بیاورند و کنیز باایمان از زن مشرك بهتر است، اگرچه آن زن مشرك (از لحاظ زیبایی) مایه شگفتی شما باشد و به مردان مشرك زن ندهید تا این که ایمان بیاورند و **بنده** با ایمان از مرد مشرك بهتر است، اگرچه آن مرد مشرك مایه شگفتی شما باشد».

← حرمت ازدواج با مشركان

حکمت این که ازدواج با **مشركان** را **حرام** کرده است، بیان می کند: «أُولَئِكَ يَدْعُونَ إِلَى النَّارِ؛ [نساء/بقره/سوره ۲، آیه ۲۲۱]. آنها به آتش **دوزخ** می خوانند». چرا که مسیر مشرك یک مسیر انحرافی است، مسیری است که به **ظلمت** و **تباهی** و **جهنم** ختم می شود. در مقابل آن ها مسیر افراد **مؤمن بهشت**، **رحمت**، **مودت** و **غفران** است: «وَاللَّهُ يَدْعُوا إِلَى الْجَنَّةِ وَالْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِ» [نساء/بقره/سوره ۲، آیه ۲۲۱].

در آیه شریفه، دعوت **خداوند** و مسیر او به جای دعوت و مسیر افراد مؤمن است، به جهت اینکه **مؤمنین** همه دعوت های آن ها، بلکه تمام شئون زندگی آن ها در مسیر خداوند متعال است. مسیر افراد مؤمن با مسیر افراد مشرك تفاوت اساسی و فاحشی دارد، مسیر فکری عقیدتی رفتاری آن ها مختلف است، چگونه با ازدواج که یک **وحدت** و **یگانگی** لازم دارد و همراه با رحمت و مودت است، جمع شود.

← معنای کفو

یگانگی و وحدت که در ازدواج مطرح است با **اختلاف عقیده** و **مذهب** هرگز جمع نخواهد شد، نه تنها در **دین** و مذهب می بایست یکی باشند، در **اخلاق** هم می بایست، در یک مسیر باشند و در یک جهت حرکت کنند. به همین جهت است که در **بیابان** تأکید شده که زن و مرد باید **کفو** یکدیگر باشند و کفو مؤمن را افراد مؤمن و با ایمان دانسته است. از **پیامبر اکرم** - صلی الله علیه و آله و سلم - سؤال شد که کفو چیست و چه کسانی کفو یکدیگر هستند؟ فرمود: «المؤمنون بعضهم اكفاء بعض».

[نساء/کلینی، مجد، کافی، ج ۵، ص ۳۳۷].

← هم سنخ بودن در پاکدامنی

از نظر قرآن کریم، طبع پاککی که به **گناهان** آلوده نشده، طالب پاککی است؛ چنین طبعی جز مجذوب پاککی نمی شوند و جز پاککی را به خود جذب نمی کند: «الْخَبِيثَاتُ لِلْخَبِيثِينَ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ؛ [نور/سوره ۲۴، آیه ۲۶].

زن های پلید برای مردهای پلید و مردهای پلید برای زن های پلید و زنان **پاک** برای مردان پاک و مردان پاک برای زنان پاکند». مراد از **خیث** بودن که دسته ای از زنان و مردان را متصف به آن کرده است یا **طیب** بودن دسته دیگر، همان جنبه های **عفت** و ناموسی است و **لاابالی** بودن نسبت به **تفقدات مذهبی**، اخلاقی و ناموسی است این معنای اولی آیه است، اما از نظر ملاک و علت معنای وسیعی دارد که منحصر به آلودگی و پاککی جنسی نیست، بلکه هرگونه **ناپاککی فکری**، عملی و زبانی را شامل می شود.

← نواضع، توبه، اطاعت خدا

قرآن کریم در **سوره تحریم** به شش وصف برای **همسران خوب** اشاره کرده و می فرماید: «مُسْلِمَاتٍ مُّؤْمِنَاتٍ قَائِمَاتٍ تَائِبَاتٍ عَائِدَاتٍ سَائِحَاتٍ؛ [تحریم/سوره ۶۶، آیه ۵]. همسرانی مسلمان، مؤمن، نواضع، توبه کار، عاید، اطاعت کننده **فرمان خدا**...».

شخصی که می خواهد خانه و **خانواده** مسلمان و با ایمانی را بنا نهد، باید قبل از هر چیز **همسر مسلمان** و **پاکدامنی** را جستجو کند و گرنه بنای **خانواده مسلمان** و ساختار **جامعه اسلامی** مدت ها به تأخیر می افتد و به زودی بنیان و اساس آن سست و ناپایدار و بسیار متزلزل و آسیب پذیر می گردد.

«مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيَاةً طَيِّبَةً؛
[۱۶۱] نحل/سوره ۱۶، آیه ۹۷.

هر کس (از مرد یا زن) کار شایسته کند و مؤمن باشد، قطعاً او را با زندگی پاکیزه ای **حیات** (حقیقی) بخشیم.»

← تقوا

«يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ؛
[۱۷۱] حجرات/سوره ۴۹، آیه ۱۳.

ای مردم! ما شما را از مرد و زن آفریدیم و شما را ملت ملت و قبیله قبیله گردانیدیم تا با یکدیگر شناسایی متقابل حاصل کنید، هر آینه گرامی ترین شما نزد خدا **پرهیزگارترین** شماست.»

همسر خوب در روایت

امام صادق - علیه السلام - ، در روایتی درباره **همسر خوب** می فرماید: هرگاه کسی از شما قصد ازدواج کرد، سزاوار است دو **رکعت نماز** بخواند و **خدا** را بخواند که همسری **عفیف** و **امین**، بادیانت و متواضع و حافظ **ناموس** و اسرار... نصیب وی نماید.»
[۱۷۱] طوسی، مجد، التهذیب، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵ هـ . ش، ج ۷، ص ۴۰۷.

خلاصه آن که، دین مبین **اسلام**، در **انتخاب همسر** فوق العاده توجه دارد و پیروان خود را به دقت و احتیاط لازم دعوت نموده است.

معرفی منابع بیشتر

۱. مسائل ازدواج و حقوق خانواده، علی اکبر بابازاده، دفتر تحقیقات و انتشارات بدر، ۱۳۷۸.
 ۲. خانواده در قرآن، دکتر احمد بهشتی، مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم، ۱۳۷۷.
 ۳. زن در اندیشه اسلامی، مهدی مهریزی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ۱۳۴۱.
 ۴. تفسیر نمونه، آیت الله مکارم شیرازی و دیگران، ج ۲۴، ص ۲۷۹، دارالکتب الاسلامیه.
 ۵. **جوانان و انتخاب همسر**، علی اکبر **مظاهری**، انتشارات پارسایان، چاپ ۲۲.
 ۶. ازدواج مکتب **انسان** سازی، شهید **پاک نژاد**، انتشارات اخلاق، چاپ سوم، ۱۳۷۹.
 ۷. سن ازدواج **دختران**، زهره حبیبیان، زهرا آیت اللهی، مریم گدازگر، نشر سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰.
- پایامبر اسلام** - صلی الله علیه و آله - :
با همسان و هم شأن خود ازدواج کنید، بعضی مؤمنان مناسب و هم شأن یکدیگرند.
- [۱۹۱] . وسایل الشیعه. ج ۷، مجد بن الحسن حرّ العاملی، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۱۲ هجری، ص ۵۱.

پانویس

۱. **↑** سن ازدواج دختران، زهره رحیبیان، و...، ناشر سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰، ص ۱۶۵.
۲. **↑** ازدواج مکتب انسان سازی، شهید دکتر سید رضا پاک نژاد، انتشارات اخلاق، چاپ سوم، ۱۳۷۹، صفحه ۱۰۳.
۳. **↑** سن ازدواج دختران، زهره رحیبیان، و...، ناشر سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰، ص ۱۶۶.
۴. **↑** جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۴.
۵. **↑** جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۵.
۶. **↑** جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۶.
۷. **↑** جوان و تشکیل خانواده، استادان طرح جامع آموزش خانواده، چاپ سوم، ۱۳۷۶، ص ۱۳۷.
۸. **↑** جوانان و انتخاب همسر، علی اکبر مظاهری، انتشارات پاساریان، چاپ ۲۲، ۱۳۸۲، صفحه ۲۸.
۹. **↑** سن ازدواج دختران، زهره رحیبیان، و...، ناشر سفیر صبح، چاپ اول، ۱۳۸۰، ص ۱۵۶.
۱۰. **↑** **بقره/سوره ۲**، آیه ۲۲۱.
۱۱. **↑** **بقره/سوره ۲**، آیه ۲۲۱.
۱۲. **↑** **بقره/سوره ۲**، آیه ۲۲۱.
۱۳. **↑** کلینی، مجد، کافی، ج ۵، ص ۳۳۷.
۱۴. **↑** **نور/سوره ۲۴**، آیه ۲۶.
۱۵. **↑** **تحریم/سوره ۶۶**، آیه ۵.
۱۶. **↑** **نحل/سوره ۱۶**، آیه ۹۷.
۱۷. **↑** **حجرات/سوره ۴۹**، آیه ۱۳.
۱۸. **↑** طوسی، مجد، التهذیب، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۵ هـ . ش، ج ۷، ص ۴۰۷.
۱۹. **↑** . وسایل الشیعه. ج ۷، مجد بن الحسن حرّ العاملی، داراحیاء التراث العربی، ۱۴۱۲ هجری، ص ۵۱.

منبع

[اندیشه قم.](#)

منبع

[سایت اندیشه قم](#)

رده‌های این صفحه : [ازدواج](#) | [حوانات](#) | [سین ازدواج](#)